HARKU VALLAVALITSUS

Majandus- ja
Kommunikatsiooni-
ministeerium
info@mkm.ee

Teie 31.08.2026 nr 13-2/2957-1

Meie kuupäev digiallkirjas nr 12-3/4427-1

Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu avalikust väljapanekust

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teavitas 31.08.2026 kirjaga nr 13-2/2957-1 Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu avalikust väljapanekust.

Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu koostamine ning selle keskkonnamõju strateegilise hindamine algatati Vabariigi Valitsuse 23. detsembri 2021. a korraldusega nr 447.

Teemaplaneeringuga täpsustatakse kehtivat Harju maakonnaplaneeringut kogu maakonna ulatuses, hõlmates kõiki 16 kohalikku omavalitsust: Keila, Loksa, Maardu ja Tallinna linnu ning Anija, Harku, Jõelähtme, Kiili, Kose, Kuusalu, Lääne-Harju, Rae, Raasiku, Saku, Saue ja Viimsi valdu.

Planeeringu peamine eesmärk on koostöös kohalike omavalitsustega kaardistada ning kokku leppida alad ehitusmaavarade uurimiseks ja kaevandamiseks, tagades sellega riigi varustuskindluse aastani 2050. Planeering seab selged tingimused ka kaevandamisega seotud tegevuste negatiivsete mõjude leevendamiseks ja karjääride edasiseks korrastamiseks.

Planeeringu materjalid sh kooskõlastused ja arvamused on kättesaadavad maakonnaplaneeringu veebilehel riigiplaneering.ee.

Harku Vallavalitsus tutvunud avalikustatud planeeringumaterjalidega täheldab järgmist:

1. Harku 2 planeeritav kaevandusala asub neljast olemasolevast elamumaast lähemal kui teemaplaneeringuga lubatud 500 m puhverala, see tekitab negatiivset mõju elukeskkonnale.

2. KSH aruande eelnõu peatükis 7.20.3.4 oleval joonisel 18 ei ole kajastatud menetluses olevat Harku aleviku Instituudi tee 1 ja Instituudi tee 1a maaüksuste ning lähiala detailplaneeringut.

3. KSH aruande eelnõu peatükis 7.20.3.4 ei selgu Harku 4 kaevanduse mõjud ellu viidud detailplaneeringute hoonestustele, ettevõttetele ja nende töötajatele Harku 4 kaevandusest teisel pool Paldiski maanteed.

Kallaste tn 12
Tabasalu alevik
Harku vald
76901 Harjumaa

Tel. +372 600 3848
E-post: harku@harku.ee
Koduleht: www.harku.ee
Reg. nr. 75014132

SWEDBANK
SEB
Luminor Bank
AS LHV Pank

IBAN EE622200001120159636
IBAN EE601010002018894005
IBAN EE611700017002186326
IBAN EE517700771003238658

4. Harku 4 planeeritav kaevandusala asub Harku Vallavolikogu 22. detsember 2005 otsusega nr 137 kehtestatud Harku alevikus Betooni, Betooni 1, Betooni 2, Betooni 3, Betooni 5, Betooni 7 kinnistute detailplaneeringule lähemal kui teemaplaneeringus lubatud 500 m puhverala. Detailplaneeringuga on planeeritud muuhulgas 8 elamumaa krunti ning määratud ehitusõigused korterelamute püstitamiseks. Tänaseks päevaks on detailplaneeringu alal krundid moodustatud ja sihtotstarbed määratud, st planeeringut on hakatud ellu viima. Ei saa väita, et planeeringut ei ole asutud ellu viima, kui hoonete ehitamist pole alustatud. KSH aruande eelnõu peatükis 7.20.3.4 oleva lause „Samas on planeering peaaegu 20 aastat vana, mistõttu võib kahelda, kas see on veel ajakohane ja elluviidav“ puhul on tegemist eeldusega, millel puudub sisuline alus. Harku Vallavalitsuselt on 2022. a taotletud ehitusload teedele, tehnovõrkudele ning ka ühele korterelamule. Ehitusload on menetluses. See tähendab, et lähiajal soovitakse planeeringuga määratud ehitusõigust realiseerida. KSH aruande eelnõus on lause „Tallinn-Paldiski mnt äärde on planeeritud neli krunti äri- ja tootmismaadele, kus perspektiivne hoonestus summutab teelt tuleneva müra ning saaste, tagades soodsad elutingimused tulevastele elanikele“. Kuigi detailplaneeringuga on planeeritud 4 ärihoonet, mis on kuni 3-kordsed ja kuni 12 m kõrgused, ei ole sellega tagatud, et kogu hoonestuse maht sellisel kujul ka realiseeritakse. Arendajal ei ole kohustust ehitada 3-kordseid hooneid, mistõttu ei saa väita, et ärihoonestus tagab soodsad elutingimused tulevastele elanikele.
5. KSH aruande eelnõu peatükis 7.20.3.4 ei ole hinnatud kaevandusest tulenevat mõju ja arvestatud sellega, et menetluses olevates detailplaneeringutes, so Harku alevikus Instituudi tee 1 ja Instituudi tee 1a maaüksustel ning Harku alevikus Pikk tn 6 ja Pikk 17 maaüksustel, kavandatakse muuhulgas ühiskondlike ehitiste maad, kuhu planeeritakse haridusasutust, sotsiaalhoolekande hoonet, spordihoonet või kultuuriasutust.

Harku Vallavolikogu on 25. mai 2017 otsusega nr 31 andnud arvamuse AS Harku Karjäär maavara kaevandamise loa taotluse ja tehtava otsuse eelnõu kohta[1]. Harku Vallavolikogu on 27. oktoober 2022 otsusega nr 83 andnud arvamuse Balti Kivi OÜ geoloogilise uuringu loa taotluse kohta[2]. Harku Vallavolikogu on 30. märts 2023 otsusega nr 22 andnud arvamuse EMG Arendus OÜ geoloogilise uuringu loa taotluse kohta[3]. Otsustes ei ole nõustutud loa andmistega lubjakivi kaevandamiseks ega ka geoloogilisteks uuringuteks. Kokkuvõtvalt on otsustes leitud, et kaevandamine halvendab oluliselt Harku vallas väljakujunenud elukeskkonda ja tootmisobjekte. Kavandatava tegevusega kaasneb tolmu teke nii lõhkamisel, purustamisel kui ka transpordil. Märgitakse, et Tammi tee on aastate jooksul Harku karjääri poolt lõplikult amortiseeritud. Tammi tee ääres asub HKScan Laabi broilerifarm, kus on kohti enam kui 325000 broilerile ja mille aastane tootmismaht on u 3 miljonit lindu. Laabi farmi varustatakse veega Kadaja tee 14 asuvatest puurkaevudest, mis jäävad taotletavast uuringualast u 200 m kaugusele. Vastavalt keskkonnakompleksloa L.KKL.HA-185330 tingimustele on lubatud puurkaevudest 2060 ja 2061 tarbida aastas kuni 20 000 m^3 vett. Harku valla omandis oleval Tammi tee 26 maaüksusel paiknevad puurkaevud nr PRK0000762 ja PRK0000763 olmevee saamiseks. Kaevud on rajatud 1975.a. Tegemist on 55 m sügavuste puurkaevudega. Nimetatud puurkaevud ei ole praegu kasutuses, kuid arvestades, et piirnev ala on Harku valla kehtivas üldplaneeringus u 100 m laiuselt ja u 350 m pikkuselt tähistatud tootmismaa juhtotstarbega alana, on tõenäoline, et puurkaevudest saadavat vett vajataks nimetatud ala arendamisel. Lõhkamised avaldavad mõju piirkonna kaevudele, vesi muutub peale lõhkamisi häguseks ja kaevudesse tuleb palju liiva ja setet. See avaldab negatiivset mõju puurkaevude tootlikkusele. Veeseadusest tulenevalt saab põhjavesi, sh põhjaveekiht, olla

[1] Harku Vallavolikogu 25. mai 2017 otsus nr 31
https://atp.amphora.ee/harkuvv/index.aspx?itm=177381&o=903&u=-1&o2=149970&hdr=hp&tbs=all

[2] Harku Vallavolikogu 27. oktoober 2022 otsus nr 83
https://atp.amphora.ee/harkuvv/index.aspx?itm=761508&o=903&u=-1&o2=149970&hdr=hp&tbs=all

[3] Harku Vallavolikogu 30. märts 2023 otsus nr 22
https://atp.amphora.ee/harkuvv/index.aspx?itm=823077&o=903&u=-1&o2=149970&hdr=hp&tbs=all

iseseisev keskkonnakaitseline eesmärk. Kuna piirkond on kaitsmata põhjaveega ala, siis omab kaevandamine negatiivset mõju ka põhjaveele, sh põhjaveekihile. Lisaks on Harku Vallavolikogu leidnud, et uuringualas kaevandamine on vastuolus üldplaneeringuga määratud leebe režiimiga loodusliku haljasmaa kasutamise tingimustega.

Teemaplaneering ja KSH on vastuolus rahvatervishoiu seaduse § 13 lõike 1 punktiga 1 ja lõike 2 punktiga 1, mis sätestavad, et kohaliku omavalitsuse ja nende üksuste ülesanded on elanike tervist, heaolu ja turvalisust toetava elukeskkonna kujundamine, sealhulgas asjaomaste otsustuste ja tegevuste kavandamine ning rakendamine, hinnates ja arvestades nende mõju rahvastiku tervisele. Samuti seisneb vastuolu rahvatervishoiu seaduse § 16, kus on muuhulgas öeldud, et füüsikaliste ohutegurite tase elukeskkonnas peab olema inimese tervisele ohutu ning neid iseloomustavad füüsikalised näitajad peavad vastama kehtestatud piirväärtustele. Kavandades lubjakivi kaevandusi planeeritud ja planeeritavate elamumaade ning planeeritavate ühiskondlike ehitiste maade lähedusse, kus teemaplaneeringuga määratud 500 m puhverala ei ole tagatud (peamiselt Harku alevikus Betooni, Betooni 1, Betooni 2, Betooni 3, Betooni 5, Betooni 7 kinnistute kehtestatud detailplaneering, Harku alevikus Instituudi tee 1 ja Instituudi tee 1a maaüksuste menetluses olev detailplaneering ja Harku 2 planeeritava kaevanduse läheduses olemasolevad elamumaad), on Harku Vallavalitsuse hinnangul tervist kahjustava mõjuga, mis on vastuolus kehtivate õigusaktidega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Riho Saksus
abivallavanem

Brigita Perm
keskkonnaspetsialist
5880 1238
brigita.perm@harku.ee

Lisandra Talving
arhitekt
5553 4305
lisandra.talving@harku.ee

Laine Vain
planeeringute spetsialist
5887 2860
laine.vain@harku.ee